

Euroopan unionin
osarahoittama

TÄKY - Tekoälyä ja älykkäitä ratkaisuja kylillä ja yhdistyksissä

Hyviä käytäntöjä ja digitalisaatio -hankkeita Euroopassa

SISÄLLYSLUETTELO

TÄKY -tekoälyä käytännönläheisesti hankkeen esittely

Kylien ja maaseutuyhteisöjen EU-osarahoitteisia digitalisaatio -hankkeita Euroopassa:

1. Stanz im Mürztal, Itävalta: Paikallinen energiayhteisö
2. Ovenhausen, Saksa: Digikylä -hanke
3. Torup, Tanska: Tool & Talent -osaajasovellus
4. Schendelbeke, Belgia: Vuorovaikutteinen kävelykartta
5. Häradsbeck, Ruotsi: Voittoa tavoittelematon osakeyhtiö ja aurinkopuistohanke
6. Molendalen, Alankomaat: Pieniä ympäristötekoja
7. Noordeloos, Alankomaat: Itsepalvelumyymälä
8. Kolari, Suomi: Arkiälyä, tekoälyhanke
9. Futural -hankepilotit, useita toteutuspaikkoja: Maaseutualueiden innovatiiviset älyratkaisut
10. Start up Villages, useita toteutuspaikkoja: Yrittäjyyden ja innovaatioiden älyratkaisut

TÄKY - Tekoälyä ja älykkäitä ratkaisuja kylillä ja yhdistyksissä

Toteuttaja: Leader EMO ry.
Toteutusajankohta: 2025-2026

TÄKY-hanke on EMO ry:n koordinoima hanke, jolla lisätään tietoa, ymmärrystä ja osaamista niin tekoälystä, sen käyttömahdollisuuksista kuin haasteista ja riskeistä sekä välitetään tietoa olemassa olevista älykkäistä ratkaisuista.

Hankkeen tavoitteena on **esitellä tekoälyn käyttöä käytännöläheisesti sekä innostaa toimijoita kokeilemaan uutta**, tekemään toiminnallisia tulevaisuussuunnitelmia ja toteuttamaan älykkäitä hankkeita. TÄKY-hanke on rahoitettu Uudenmaan ELY-keskuksen maaseutuohjelmasta.

Hankkeen puitteissa järjestettiin syksyllä 2025 webinaarisarja, jossa käsiteltiin mm. arjen tekoälyn käyttöä kylien markkinoinnissa ja viestinnässä sekä tekoälyn hyödyntämistä järjestötoiminnassa. Hankkeen puitteissa järjestetään keväällä 2026 neljä livetapaamista, joissa on mahdollisuus kokeilla tekoälyn käyttöä sekä kuulla paikallisen kehittämisen hyvistä käytännöistä.

TÄKY-hankkeessa toteutettiin myös selvitys ja haettiin esimerkkejä kylien ja maaseutuyhteisöjen toteuttamista EU-osarahoitteisista hankkeista eri puolilla Eurooppaa. Selvitystyön tuloksena syntyneet esimerkit on koottu tähän julkaisuun.

Tämä selvitys kartoittaa paitsi kylien ja maaseutuyhteisöjen toteuttamia digitalisaatio -hankkeita, osoittaa myös, että innovatiivisten hankkeiden toteuttaminen kulkee usein käsi kädessä kylän muun aktiivisuuden ja yhteisöllisyyden kanssa. Tässä julkaisussa keskitytään esittelemään toistakymmentä digitalisaatiota ja tekoälyä hyödyntävää hanketta eri puolilla Eurooppaa. Näiden kylien toteuttamiin muihin yhteisöllisyyttä ja paikallisuutta lisääviin hankkeisiin voit tutustua selvitystyön taustamateriaalien kautta TÄKY-hankkeen nettisivuilla osoitteessa emory.fi/omat-hankkeet/taky-hanke.

Selvityksen lähteinä on käytetty Euroopan Unionin Smart Rural Areas – in the 21st Century ja Home - Smart Rural 27 -ohjelmien sähköisiä materiaaleja. Kuvituskuvat: maaseutuverkosto.fi, EMO ry., Pixabay

Julkaisija: Leader EMO ry. 2026
Eteläinen Asemakatu 4 A, 11300 Riihimäki
www.emory.fi

LEADER
EMO

Euroopan unionin
osarahoittama

Paikallinen energiayhteisö -hanke

Stanz im Mürztal

Maa: Itävalta

Asukkaat: 1770

Paikallinen energiayhteisö -aloitteessa Stanzin kunta Itävallassa kokeilee [lohkoketjuteknologiaan perustuvaa energiapolettijärjestelmää](#), joka toimii paikallisena valuuttana energiaa ostettaessa ja myydessä. Lisäksi tutkitaan muita teknologisia innovaatioita, esimerkiksi energian varastointiratkaisuja. Stanz tekee yhteistyötä useiden yksityisten yritysten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa. Stanzertalin energiayhteisö perustettiin helmikuussa 2022, ja siihen kuuluu nyt yli 60 jäsentä.

Stanzin kylä on hyödyntänyt uusiutuvaa energiaa pitkään. Vuonna 2012 Stanzin laaksoon rakennettiin ensimmäiset [tuulivoimalat](#). Tuulivoimaloita on nyt 23, ja niiden yhteenlaskettu huipputeho on 66 MW.

Digikylä -hanke

Ovenhausen

Maa: Saksa

Asukkaat: 1060

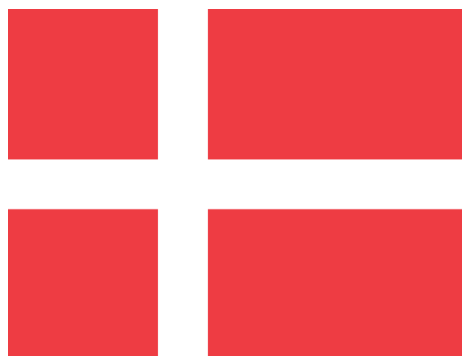
Leader -rahoituksen kautta toteutettiin Ovenhausenin kuntaan kuuluvien Höxterin ja Lippen kylissä [osallistava prosessi, jossa vapaaehtoisia koulutettiin digiohjaajiksi kyläläisten avuksi](#). Hankkeessa kehitettiin myös [digilähetin-sovellus](#), johon 80% kyläläisistä on liittynyt. Alustalla kyläläiset tapaavat toisiaan. Ovenhausen toteutti yhdessä lähes kolmenkymmenen muun kylän kanssa sarjan julkisia yhteiskehittämistapahtumia tutkiakseen, miten digi-teknologiaa voidaan käyttää eri arjen osa-alueilla elämänlaadun parantamiseksi kylässä. Hankkeen tavoitteena oli tutkia digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia edistää tulevaisuuden osallistumista, vapaaehtoistyötä, naapuriapua, julkisia palveluja ja kylien yhteyksiä. Lisäksi opetettiin digitoinnin perustaitoja ikääntyneille. Sosiaalisen kylän kahvilaan pystytettiin esteetön sähköinen terveyskioski, jonka avulla asukkaat voivat kokeilla ja keskustella terveys- ja hoitoalan digitaalisiin ratkaisuihin liittyvistä mahdollisuuksista ja riskeistä.

Paikallinen energiayhteisö -hanke

Torup

Maa: Tanska

Asukkaat: 400

Tools&Talent-sovellus on hankerahoituksella toteutettu [älypuhelinsovellus](#), joka tarjoaa kyläläisille pääsyn [paikallisten resurssien ja osajien pankkiin](#), josta he voivat varata tarvitsemiaan palveluja. Uudet asukkaat otetaan heti mukaan sovelluksen käyttäjiksi.

Sovelluksen kehittäminen kulkee käsi kädessä [fyysisen työkalupankin](#) kehittämisen kanssa, jossa jaettu- ja työkaluja ja laitteita voidaan säilyttää kylällä. Tähän voi kuulua pieniä käsityökaluja sekä suurempia koneita, joita tarvitaan esimerkiksi rakennustöissä. Myös tarvittavat materiaalit ja laitteet, kuten pöydät, penkit ja teltat, voidaan asettaa saataville.

Torupin kylän viimeisimpiin suunnitelmiin kuuluu kunnianhimoinen hanke rakentaa kylään 100 uutta ekotaloa sekä Torupin koko alueelle [aurinkoenergiaan perustuva älykäs ja kestävä lämmitysjärjestelmä](#).

Vuorovaikutteinen kävelykartta

Schendelbeke

Maa: Belgia

Asukkaat: 2270

Hankkeessa toteutettiin kävelykartta, jonka [QR-koodit on linkitetty kylän paikkoihin ja nähtävyyksiin](#). Skannaamalla QR-koodin voi kuunnella paikasta kertovan tarinan, joita paikalliset asukkaat ovat tallioineet ammattitoimittajien ja -kertojien avustuksella.

Ratkaisussa hyödynnetään nykyaikaisen digitaalitekniikan mahdollisuuksia kylän kulttuuriperinnön säilyttämiseksi nykyasukkaille ja uusille kyläläisille, sekä vierailijoille. Kartta tukee sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja tekee kylästä helpommin lähestyttävän ja viihtyisemmän uusille tulokkaille.

Aurinkopuistohanke ja voittoa tavoittelematon osakeyhtiö

Häradsbeck (Härlunda)

Maa: Ruotsi

Asukkaat: 450

Häradsbeckin pieni kylä on osa 450 asukkaan Härlundaa, joka sijaitsee lähellä [Ikean kotipaikkana](#) tunnettua Älmhultin kylää. Kylällä on tehty tulevaisuuden aloite [aurinkopuistohankkeesta](#). Tärkein teknologinen innovaatio on [sähkön muuntaminen vetykaasuksi paikallisesti energian varastointia varten](#). Toinen osa hanketta on luoda [kriisinhallinnan organisaatorakenne](#), jota voidaan käyttää mallina muille kylille laajemmin ympäri Eurooppaa.

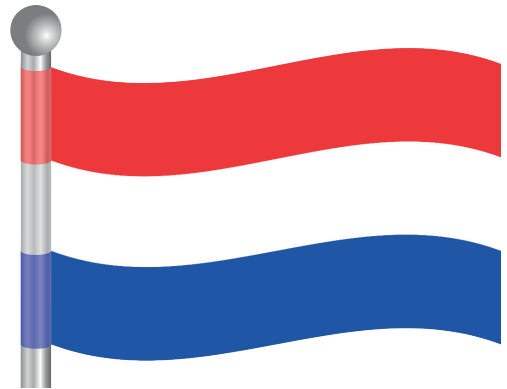
Härlundan kyläyhdistys on malliesimerkki paikallisesta aktiivisuudesta pelastaa ja kehittää asukkaille suunnattuja lähipalveluita. Vuonna 2018 kyläyhdistys perusti [voittoa tavoittelemattoman osakeyhtiön](#), Härlundabygden AB:n, jossa osakkaina on kymmenen yhdistystä. Nykyään osakeyhtiö omistaa kiinteistöjä ja hallinnoi jatkuvaa kehittämistoimintaa. "Meeting point Häradsbäck:ksi" -nimetty kokonaisuus tarjoaa monipuoliset palvelut nestekaasuasemasta kirjastoon ja vanhusten asuntoihin.

Pienet ympäristöteot -kyläsäätiö

Molendalen

Maa: Hollanti

Asukkaat (maakunta): 44 660

[Kestävän kyläsäätiön](#) kautta paikalliset ihmiset kokoontuvat ja tekevät yhteistyötä kestävän kehityksen keskeisten teemojen, kuten [energiasiirtymän](#), [biodiversiteetin](#), [ilmastonmuutokseen sopeutumisen](#) ja [kiertotalouden](#), parissa. Asia on tarkoitus hoitaa mahdollisimman helposti lähestyttävällä tavalla. Painopiste on paikallisissa pienteoissa kuten esimerkiksi eristyksissä, sadeveden keräämisessä sekä biodiversiteetin parantamisessa puutarhoissa. Tavoitteena on myös paikallisten yritysten osallistuminen ponnisteluihin vähentää energian ja veden kulutusta tai kierrättää uudelleen käytettäviä materiaaleja.

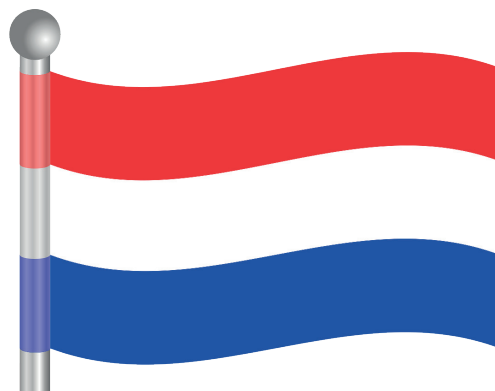
Paikallisviranomaiset tarjosivat kannustimia yrityksille ja palveluntarjoajille ympäristöystävällisen toiminnan edistämiseksi. Kestävän kyläsäätiön tärkeimpiä työkaluja ovat oma verkkosivusto, YouTube -kanava sekä Kestävän kehityksen teemaviikko viestinnässä. Säätiö on myös kehittänyt uutta aloitetta autonjakojärjestelmän käyttöönottamiseksi Molenlandenin kunnassa ja yhteiskäyttöautojärjestelmä on jo käytössä viidessä kylässä.

Itsepalvelumyymälä

Noordeloos

Maa: Hollanti

Asukkaat: 1800

Noordeloosissa Hollannissa on suunnitteilla [miehittämätön elintarvikemyymälä kylälle](#). Myymälän tarkoitus on palvella 24/7 asiakkaita, jotka ovat allekirjoittaneet käyttäjäsovimuksen ja lunastaneet sähköisen avaimen. Myymälä keskittyy pitämään valikoimissaan [paikallisten viljelijöiden luomutuotteita](#).

Ratkaisussa hyödynnetään laajalti nykyaikaista teknologiaa. Lyhyt tuotantoketju mahdollistaa kuluttajien ja tuottajien suoran yhteydenpidon ja takaa elintarvikkeiden jäljitettävyyden. Myös ympäristöön ja viihtyvyyteen panostetaan rakentamalla myymälän yhteyteen viheralueita, kahvilapalvelu sekä pyöräilijöitä varten E-latauspiste. Asiakkaille tarjotaan myös mahdollisuutta yhteisviljelmiin kasvimaalla.

Arkiäly - tekoälyhanke

Kolari

Maa: Suomi

Arkiäly - Tekoäly hankkeessa Kolarin kunta yhteistyössä Lapin ammattikorkeakoulun ja Kolarin kylien kanssa miettivät yhdessä, miten saadaan uudet ja vanhat kyläläiset kohtaamaan, viihtymään, sekä tuntemaan itsensä osaksi yhteisöä. Hankkeessa selvitetään, olisiko [tekoälyn avulla mahdollista parantaa osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kylissä](#) sekä etsitään uusia ja innovatiivisia keinoja edistää Kolarin kylien vetovoimaa, pitovoimaa ja yhteisöllisyyttä. Hankkeen tavoitteena on selvittää, miten arkitietoa ja tekoälyä yhdistämällä voidaan lisätä kylien hyvinvointia.

Hankkeen työpajoissa kerätty aineisto tallennetaan Arkiäly-nimiseen tietopankkiin. Tietopankin avulla pyritään varmistamaan, että tärkeä paikallinen tieto säilyy ja on helposti saatavilla myös tulevaisuudessa. Tietopankki toimii jatkossa pohjana Kylien Kolarin nettisivulle suunnitellulle tekoälybotille, jolta voi kysyä esimerkiksi Kolarin historiasta, kulttuurista tai vaikka kylien erityispiirteistä. Viestintä on ollut tärkeässä roolissa työpajoissa.

LEADER

EMO

Futural -hankepilottien innovatiivisia ratkaisuja

Useita toteutuspaikkoja

Maat: Belgia, Espanja, Itävalta, Liettua, Romania, Kreikka

Birda, Romania: Barzava-joen hydrologinen malli + verkkoalusta

Hankkeessa on kehitetty hydrologista mallia, jolla seurataan Barzava-joen tulvia, kuivuusolosuhteita ja pohjaveden laatua. Mallin avulla kuvannetaan pintavesien hallinnasta tulevia ilmastonmuutos- skenarioita ja ehdotuksia alueellisesti hajautetuista luontoon perustuvista ratkaisuista.

Durangaldea, Espanja: Peruspalvelujen saatavuuden arviointi sekä tieverkostojen ja siltojen kunnan arviointi joukkoistamisalustan avulla

Durangaldeassa on alueita, joilla on puutteelliset peruspalvelut ja näistä puuttuu esimerkiksi sairaaloita, apteekkeja ja kouluja. Peruspalvelujen rakenteellinen puute lisää poismuuttoa suurempiin keskuksiin. Durangaldean alueen haasteet huomioon ottaen kehitteillä on innovatiivinen Crownsending -verkkoalusta, jonka käyttämien koneoppimis- ja tekoälymallien avulla seurataan tärkeää infrastruktuuria ja matka-aikoja vaikeasti saavutettaviin peruspalveluihin. Hankkeessa kehitetään myös online-joukkotunnistus-alusta infrastruktuurin kunnan, riskitasojen ja matkustusturvallisuuden arviointiin.

Muita Futural -hankepilottien toteuttamia hankkeita:

Jonava, Liettua: Biisonien online -seurantajärjestelmä ja sähköinen hallintojärjestelmä

Kythera, Kreikka: FixMyKytheraTrails ja verkkoalusta elinikäiseen oppimiseen

Pongau, Itävalta: Verkossa toimiva kiertotalouden alusta ja tyhjen tilojen käyttö

Westhoek, Belgia : Alusta alueen saavutettavuuden visualisointiin ja analysointiin

Start up -Villages ja ratkaisuja

Useita toteutuspaikkoja

Maat: Saksa, Espanja, Portugali

Startup-kylä on paikka tai pieniä paikkoja käsittävä verkosto, joka omaksuu innovaation ja kunnianhimoisen yrittäjyyden keinona paikalliseen kehittämiseen ja hyvinvoinnin lisäämiseen maaseudulla. Yhdistämällä paikka, ihmiset ja tavoitteet ulkoiseen tietoon, resursseihin ja markkinoihin Startup-kylä pyrkii luomaan suotuisat olosuhteet yrittäjyyden ja innovaatioiden ekosysteemille.

Klein Glien, Saksa: Pieni 160 asukkaan kylä Saksan Brandenburgissa on esimerkki siitä, kuinka maaseutualueesta voi tulla innovaatioiden ja yrittäjyyden keskus. Se ei ole vain kylä - se on maaseudun innovaatioiden elävä laboratorio, start up -yritysten lähtökohta ja malli kestäväälle aluekehitykselle.

Sierra de la Demandan alue, Espanja: Alue koostuu pienistä kaupungeista ja sinne on luotu maaseudun yhteisöllisten työtilojen verkosto tukemaan yrittäjiä ja järjestämään digitalisaatiota koskevia kursseja ja luentoja.

Portugali: Município de Arcos de Valdevez, Portugali: Maaseutualue, jolla on kehitetty on monia resursseja startup-yritysten tukemiseen. Näitä ovat esimerkiksi yrityshautomo, yrittäjyyden tuki, taloudelliset tukiohjelmat, optisella kuidulla varustetut modernit teollisuuspuistot ja yhteisölliset työtilat. Lisäksi kunta tukee startup-yrityksiä teknologiakeskuksen kautta, joka yhdistää ne tutkijoihin.

Muita inspiroivia kokeiluja ja hankkeita Euroopassa

Useita toteutuspaikkoja

Carbon Credits with Biochar, Ruotsi

Talvivihannekset, Itävalta

Naisten voimaannuttaminen vihreän siirtymän johtamiseen, ERASMUS-hanke

Agricoltura Capodarcon -maatalousosuuskunta

LISÄTIETOJA: emory.fi/omat-hankkeet/taky-hanke/

LEADER

EMO ry.

Leader EMO ry., 2026
www.emory.fi

**Euroopan unionin
osarahoittama**

